

İLKOKUL 4. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİNE YÖNELİK TUTUM ÖLÇEĞİNİN GEÇERLİLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Özlem ULU KALIN

Artvin Çoruh Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, uluoziemkal@gmail.com

Yavuz TOPKAYA

Kilis 7 Aralık Üniversitesi, M.R. Eğitim Fakültesi, topkayay@gmail.com

Makale Gönderme Tarihi: 14.11.2015 Makale Kabul Tarihi: 19.04.2017

Özet

İnsanlara ait bilişsel ve devinışsel davranışların boyutu farklı türden ölçme araçlarıyla duyuşsal özelliklerin boyutu ise ancak tutum ölçeklerinden faydalanılarak ortaya konulabilmektedir. Yapılan bu araştırmanın amacı, ilkokul öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarını belirlemeye yönelik bir tutum ölçeği geliştirmektir. Bu ölçme aracının yapı geçerliliğinin belirlenebilmesi amacıyla öncelikli olarak açımlayıcı faktör analizi ve ardından çıkan yapının uygunluğunu test etmek için ise doğrulatory faktör analizi yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 191 ilkokul öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma sonunda 12 maddeden oluşan ölçme aracının toplam varyansın %39.36'sını açıkladığı yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucunda ulaşılmıştır. Açımlayıcı faktör analizinin ardından doğrulatory faktör analizi ile kuramsal yapı incelenmiş ve elde edilen uyum indekslerinin iyi düzeyde uyum gösterdiğine ulaşılmıştır. Sonuç olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan ölçeğin madde toplam korelasyonlarının .75 ile .94 aralığında sıralandığı ve %27'lik alt-üst grupların ortalamaları arasında yer alan tüm farkların anlamlı olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutum Ölçeği, Yapısal Eşitlik Modeli

VALIDITY AND RELIABILITY OF THE ATTITUDE SCALE TOWARDS FOURTH- GRADE SOCIAL STUDIES COURSE

Abstract

Affective dimensions of behaviours can be assessed through attitude scales while cognitive and motor dimensions of human behaviours can be through various measurement instruments. Purpose of the present study is to develop likert type scale and to reveal construct of the scales through Exploratory Factor Analysis and test model fit through Confirmatory Factor Analysis. Sample of the study consists of 191 Key Stage 1 students. As result of the Exploratory Factor Analysis it was found that instruments with 12 items explains 39.36 % of the total variances. After the Exploratory Factor Analysis, theoretical construct was tested and it was determined that the construct has good model indices. Internal consistency coefficient was found as .84. Furthermore it was observed that corrected item total correlation ranges between .49 and .72 and significant differences were identified between % upper 27 % and bottom 27 %.

Key Words: Social Studies, Attitude Scale Towards Social Studies, Structural Equation Modelling.

Giriş

Ülkenin duyduğu temel ihtiyaçlar ile gerçek hayat için gerekli olan bilgilerin bireylere en etkili şekilde verildiği yerler eğitim kurumlarıdır. Eğitim kurumları, bu etkinlikleri yaparken özellikle bir plan ve program dahilinde yani formal bir şekilde faaliyetlerini sürdürmektedir. Birey için gerçek hayatta gerekli olan bilgi, beceri ve tutumlar bu bahsedilen formal eğitim içerisinde farklı farklı dersler aracılığıyla bireylere kazandırılmaya çalışılmaktadır. Bu dersler içerisinde özellikle son yıllarda sosyal bilgiler dersinin diğer derslerden bir adım daha ileride olduğu söylenebilir.

Sosyal bilgiler dersinin amacı, demokrasiyi merkeze alan ve içinde yaşadığı toplumla bir olma bilincini yakalamayı arzulayan insan modelini oluşturmaktır. Sosyal Bilgiler eğitimi XX. yüzyılın başlarında Amerika'da ortaya çıkmıştır. Bunun nedeni, o coğrafyada yaşanan göç, hayatı zorlayan ekonomik şartlar, ırk ayrımcılığı gibi sorunları ortadan kaldıracağına inanan bir ders olmasıdır (İnan, 2014).

ABD Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi (NCSS) sosyal bilgiler dersini insanlarda etkin vatandaşlık bilincini oluşturmak için değişik bilim dallarına ait bilgilerin ilkökul programına uygun hale getirilerek disiplinler arası bir yaklaşımla bütünleştirildiği bir alan olarak tanımlamıştır (Sever, 2015). NCSS (2012), güçlü bir sosyal bilgiler eğitimi için, sosyal bilgiler öğrenme-öğretme sürecinin anlamlı, bütünleştirici, değer temelli, aktif ve zihinsel meydan okuma ilkelerinin benimsenmesi gerektiğini vurgulamıştır. Ayrıca yüksek kaliteli sosyal bilgiler eğitimi için C3 (college-career-civic life) sistemini (okul-kariyer-sivil yaşam) benimsemiştir. Bu sistem doğrultusunda belirlenen temel ilkeler şunlardır:

- Sosyal bilgiler, çocukları ve gençleri okul, kariyer ve sivil yaşam için hazırlar.
- Sorgulama, sosyal bilgilerin kalbidir.
- Sosyal bilgiler disiplinler arası uygulamaları içerir. Sanat ve beşeri bilimlerin entegrasyonuna sıcak bakar.
- Sosyal bilgiler, disiplinlere ait derin ve kalıcı anlayışları, kavramları ve becerileri kapsar. Sosyal bilgiler demokratik kararlar vermeye bir hazırlık olarak beceri ve uygulamalara ağırlık verir.
- Sosyal bilgiler, diğer ders ve konularla doğrudan ilişkili olmalıdır (Sever, 2015).

Sosyal bilgilerin ulusal amaçları, ülkelerin eğitim politikalarını belirleyen ilkeler ve amaçlara göre oluşturulmaktadır (Öztürk, 2007). Sosyal bilgiler dersi Milli Eğitim Müfredatında vatandaşlık konularını merkeze alan ve bireyin kendini gerçekleştirebilmesi adına tarih, coğrafya, felsefe, antropoloji, sosyoloji, hukuk, felsefe, psikoloji ve daha birçok farklı bilim dalına ait konularla donatılarak insanın sosyal ve fiziki çevresiyle birlikte dünü, bugünü ve yarını hakkında bilgi veren bir derstir (MEB, 2005).

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nın (SBÖP) temel amacı, sorumluluk sahibi yurttaşlar için gerekli olan değer, tutum ve becerilerin bireylere kazandırılarak iyi birer yurttaş olmalarını sağlamaktır. Nitekim Safran (2008), sosyal bilgiler dersinin temel özelliklerini etkili vatandaşlık, yöntem ve zaman başlıklarında incelemiştir.

Bir dersin beklenen hedeflere ulaşmasını sağlamak için farklı değişkenlerin olumlu özellikler taşıması gerekmektedir. Dersin uygulanabilirliğini kolaylaştıracak fiziksel çevre ve derse karşı olumlu tutum içerisinde olan öğretmen ve öğrencilerle dersin başarıya ulaşmaması mümkün değildir. Bloom tarafından geliştirilen Tam Öğrenme Modeline göre, bireyler arasında farklı öğrenme düzeylerinin oluşmasında kalıttan ziyade çevresel faktörlerle birlikte öğrenme-öğretme ortamlarının farklılığı etkin rol oynamaktadır (Senemoğlu, 2002). Asıl amacı etkili yurttaş yetiştirmek olan Sosyal Bilgiler dersinin işlenişinde de çeşitli problemlerle karşılaşıldığı saptanmıştır (Ağır, 2003; Atbaşı, 2007; Yılmaz ve Tepebaşı, 2011).

Öğrencilerin eğitime veya herhangi bir derse yönelik tutumu öğrenmeler üzerinde çok önemlidir. Nitekim yapılan araştırmalar olumlu tutumun akademik başarıyı arttırdığını ortaya koymaktadır. Eğitim-öğretim etkinlikleri, tutumları olumlu yönde etkilemede çok önemli bir misyon üstlendiği için, öğretmenlerin hem kendi derslerine hem de gerçek hayatta yer alan diğer olay veya olgulara karşı öğrencilerin ne gibi bir tutuma sahip olduklarını ve bu tutumların nasıl ölçülebileceğini bilmeleri eğitim-öğretim etkinliklerinin kalitesini artırma noktasında büyük bir önem taşır. Bundan dolayı herhangi bir derse yönelik öğrenci tutumlarının ölçülmesini konu edinen çalışmaların günümüzde büyük bir öneme sahip olduğu söylenebilir (Duartepe ve Çilesiz, 1999).

Özçelik (1998) ve Nuhoğlu'na (2008) göre, herhangi bir derse yönelik olumlu tutum geliştirmede belli başlı unsurlar yer almaktadır. Bu unsurlar: bireyin derse katılma arzusu, kendisine verilen cevaplar karşısında tatmin olma ve bir birey olarak kendisini değerli hissetmesidir. Özellikle öğretim-öğrenme süreci içerisinde öğrenci tutumlarının ölçülmesi, öğrencinin gelecekte yapacağı davranışları kestirebilmede ve olumsuz tutumlara sahipse bu olumsuz tutumların olumlu şekle dönüştürülebilmesi açısından çok önem arz eden bir durumdur (Akt. Yaşar ve Anagün, 2008).

Bireyin hem kendine hem de etrafındaki herhangi bir olaya, duruma veya objeye karşı bilişsel, duyuşsal veya devinişsel olarak tepki göstermesine tutum denir (İnceoğlu, 1993). Ülgen'e (2014) göre tutum, öğrenmeler sonucunda kişide iz bırakan ve kişinin davranışlarına yön veren olgulardır. Tutumlar genel manada 3 temel öğeden oluşmaktadır. Bu öğeler: bilisel öğe, duyuşsal öğe ve davranışsal öğedir (İnceoğlu, 1993).

Tutumlara ait genel özellikleri Tavşancıl (2010) şu şekilde ifade etmektedir:

- Tutumlar yaşanarak öğrenilir ve doğuştan gelmezler.
- Tutumlar insan hayatında belli başlı dönemlerde devamlılık gösterir.

- Tutumlar, insanların çevrelerini tanımalarına yardımcı olur.
- Tutumlar, yansız bakış açısına son verir.
- Kişiye ait tutumların varlığı gibi topluma ait tutumlarda vardır.
- Tutum, insanın bir tepkiyi gösterme biçimidir.
- Tutum, insanların olumlu veya olumsuz şekilde davranmasına neden olur.

İlgili literatür incelendiğinde herhangi bir derse yönelik tutumlarla ilgili çok fazla çalışma yapıldığı saptanmıştır (Duatepe ve Çilesiz, 1999; Karaca, 2006; Balım, A. G., Sucuoğlu, H ve Aydın, G., 2009; Yaşar ve Anagün, 2008; Kocabaş, 1997; Özmenteş, 2006; Turanlı, Karakaş Türker ve Keçeli, 2008; Tufan ve Güdek, 2008). Tutum ölçeği geliştirme çalışmalarından sosyal bilgiler dersine yönelik tutum çalışmaları literatürde mevcuttur (Yılmaz ve Demir, 2014; Yılmaz ve Şeker; Aktepe, Tahiroğlu ve Sargın, 2014; Yılmaz ve Şeker, (tarihsiz); Öztürk, 1998). Ancak yapılan çalışmalar genel olarak sosyal bilgiler dersi ile ilgili yapılmış, sınıf ayırımına gidilmemiştir.

Çalışmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarını belirlemek için bir tutum ölçeği geliştirmektir. Bu çalışma ile hazırlanan tutum ölçeğinin geçerliliğine ve güvenilirliğine ilişkin bilgiler elde edilecek ve böylece literatüre öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerine özgü bir tutum ölçeği kazandırılmış olacaktır.

Yöntem

Sosyal Bilgiler dersine yönelik tutum ölçeği çalışmasına madde havuzu oluşturularak başlanılmıştır. Uygulamanın pilot ve örneklem grubunda yer almayacağı düşünülen ilkokul 4. sınıfta okuyan 40 öğrenciye sosyal bilgiler ile ilgili düşüncelerini yazmaları istenmiştir. Ardından öğrencilerden toplanan veriler ölçek cümlesi haline dönüştürülerek 3 alan uzmanına incelenmiştir. Sosyal bilgilere yönelik tutum ölçeği geliştirilirken madde havuzunda toplamda 29 madde oluşturulmuştur. Madde havuzunda yer alan maddeler Artvin ili Borçka ilçesindeki ilkokullarda okuyan 191 öğrenciye uygulanmıştır.

Bulgular

Yapı Geçerliliği

Faktör analizi sürecinde, ölçek bulunan maddelerin faktör analizinin yapılabilmesi için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett Sphericity testlerinin yapılması gerekmektedir (Field, 2005). KMO değerinin .87 olarak bulunduğu ölçeğe ilişkin Barlett Sphericity testinin anlamlı olduğu belirlenmiştir ($\chi^2_{(66)} = 726.99$, $p = .000$). İfade edilen bu sonuçlara göre, örneklem büyüklüğü ve elde edilen veriler faktör analizi için uygun olduğuna karar verilmiştir (Leech, Barret, & Morgan, 2005).

Faktör analizi sürecinde .40 değeri faktör yükleri için kesme noktası olarak kabul edilmiştir (Hair, Anderson, Tatham, & Black, 1998). Dolayısıyla, 17 madde ölçekten çıkartılmıştır. Geliştirilen ölçek ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine

İlkokul 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması

Yönelik tutumlarının tek bir altında belirlenmesi amaçlandığından faktör sayısı bir olarak belirlenmiş ve faktör analizi geriye kalan 12 madde ile yeniden yapılmıştır. Sonuç olarak, tek faktör altında toplam varyansın %39.36'sını açıklayan 12 maddelik ölçek geliştirilmiştir. Ölçeğin nihai formunda bulunan maddelerin faktör yüklerinin .42 ile .75 arasında bulunduğu tespit edilmiştir.

Tablo 1: SBDYTÖ Faktör Analizi Verileri

Madde	Faktör Yüğü	Madde	Faktör Yüğü
8	.75	1	.64
10	.75	2	.59
12	.73	5	.58
3	.70	9	.43
11	.68	6	.42
7	.64	4	.42

Güvenirlik

Ölçeğin iç güvenirligi Cronbach Alpha Katsayısı değerlendirilerek belirlenmiştir. Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı tüm ölçek için .84 olarak bulunmuştur. Dolayısıyla, ölçeğin tümünün güvenilir olduğu ifade edilebilir.

Madde Analizi

Madde analizi için iki farklı işlem uygulanmıştır. İlk olarak, ölçekten elde edilen toplam puanların %27'lik alt-üst grup farkları incelenmiştir. Yapılan bağımsız t testi neticesinde %27'lik alt-üst gruplar arasında anlamlı farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. Ardından .30 madde toplam korelasyonu kesme noktası olarak kabul edilmiş ve yapılan istatistiki işlemler neticesinde ölçeğin toplam korelasyon katsayısının .49 ile .72 arasında yer aldığına ulaşılmıştır.

Tablo 2: Madde Toplam Korelasyonları, %27'lik alt-üst gruplar arasındaki farklılıklar

Madde	r_{tt}	t
1	.65***	
2	.59***	7.61
3	.69***	9.53
4	.49***	9.15
5	.59***	9.87
6	.49***	7.65
7	.63***	9.59
8	.72***	9.11
9	.49***	7.87
10	.71***	9.12
11	.64***	9.42
12	.69***	8.80

***p<.001, r_{tt} : Madde Toplam Korelasyon Katsayısı

Doğrulayıcı Faktör Analizi

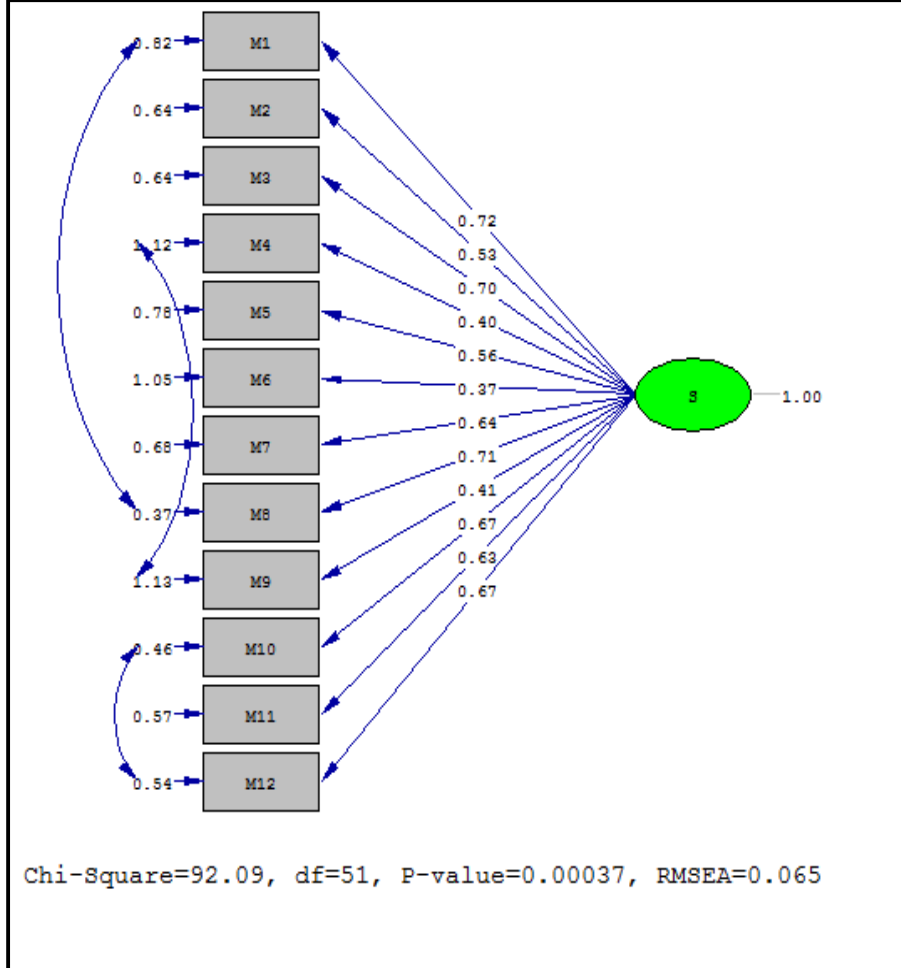
Faktör yapısını ileri düzey analiz edebilmek için Lisrel 8.51 programı kullanılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi kullanılarak tek faktörlü model test edilmiş ve hazırlanan modelin kabul edilebilir düzeyde sevide olduğuna ulaşılmıştır. $\chi^2_{(51)}=92.09$, $p<.001$; $\chi^2 /sd = 1.80$; RMSEA = .06; CFI = .93; IFI = .93; GFI = .93; AGFI = .89; SRMR = .05.

Tablo 3: Doğrulayıcı Faktör Analizinde Uyum İndekslerinin Kabulleri İçin Kesme Noktaları

Uyum İndeksi	Kabul İçin Kesme Noktaları
χ^2/Sd	≤ 2 = mükemmel uyum $\leq 2-5$ = iyi uyum
RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation)	≤ 0.05 = mükemmel uyum
CFI (Comparative Fit Indices)	≥ 0.90 = iyi uyum, ≥ 0.95 = mükemmel uyum
IFI (Incremental Fit Index)	≥ 0.90 = iyi uyum, ≥ 0.95 = mükemmel uyum
GFI (Goodness of Fit Index)	≥ 0.90 = iyi uyum, ≥ 0.95 = mükemmel uyum
AGFI (Adjusted Goodness of Fit Index)	≥ 0.90 = iyi uyum, ≥ 0.95 = mükemmel uyum
SRMR (Standardized Root Mean Square Residual)	≤ 0.05 = mükemmel uyum

Kaynak: Jöreskog ve Sörbom, 2001; Kline, 2011; Tabachnick ve Fidell, 2007

Şekil 1: SBDYTÖ Ölçeğinin Doğrulayıcı Faktör Analizi

Tartışma ve Sonuç

Eğitimde bilişsel ve devinışsel davranışların ölçümü kolaylıkla yapılabiliyorken duyuşsal özelliklerin ölçülmesi o kadar da kolay olamamaktadır. Duyuşsal özelliklerin ölçülmesine olanak sağlayan ölçekler, eğitimin hedeflenen amaçlarına ulaşmasında büyük bir rol üstlenir. Bu bağlamda yapılan bu çalışmada literatürde öğrenmeyi olumlu/olumsuz etkileyen en önemli duyuşsal özelliklerden biri olan tutum üzerinde çalışılmış ve temel eğitim I. Kademe sosyal bilgiler dersine yönelik bir tutum ölçeği geliştirilmiştir.

Ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğine ait bulgular, temel eğitim I. Kademe öğrencilerinin sürdürmekte olan 4. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine karşı

tutumlarını belirlemek üzere kullanılabilir nitelikte olduğunu göstermektedir. Hazırlanmış olan bu ölçek farklı seviyede öğrenci gruplarında uygulanacaksa, o gruplardan elde edilen verilerle tekrar geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmalıdır.

Sonuç olarak 2004 yılından itibaren kullanılmakta olan Sosyal Bilgiler dersi öğretim programı aracılığıyla katılımcı ve etkili yurttaş yetiştirme öncelikli olarak hedeflenmiştir. Bu bağlamda birey için önem arz eden sosyal bilgiler dersine yönelik tutumların önemli bir yere sahip olduğu bilinmektedir. Öğrencilerin duyuşsal yapılarına uygun etkinliklerin düzenlenmesi ve bu etkinlikler karşısında öğrencilerin hangi tutumlara sahip olduklarının belirlenmesi özelden eğitime genelde ise toplum için çok önemli bir yer tutar. Bu gerekçelerden yola çıkarak geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılan tutum ölçeğinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları belirlemede yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kaynakça

Ağır, Ö. (2003). *İlköğretim ikinci kademe sosyal bilgiler dersinin öğretiminde karşılaşılan sorunlar*. Yüksek Lisans Tezi, A. Ü., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Atbaşı, C. (2007). *İlköğretim II. Kademe (6 ve 7. sınıflarda) sosyal bilgiler dersinin öğretimi ve öğretiminde yaşanan güçlükler (Aksaray örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Aktepe, V., Tahiroğlu, M., ve Sargın, S. (2014). İlkokul 4. Sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları. *TSA*, 18(1), s.259-272.

Balım, A. G, Sucuoğlu, H. ve Aydın, G. (2009). Fen ve teknolojiye yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25 (1), s. 33-41.

Duatepe, A., ve Çilesiz, Ş. (1999). Matematik tutum ölçeği geliştirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(17), 45-52.

Field A (2005) *Discovering Statistics Using SPSS*. 2nd Ed. Sage Publications, London.

Hair JF, Anderson RE, Tahtam RL& Black WC (1998) *Multivariate data analysis*. 5th Edt. New Jersey, NJ: Printice-Hall.

İnan, S. (2014). *Sosyal bilgiler eğitimi: nedir, ne zaman ve neden?*. Ed. S. İnan. Sosyal bilgiler eğitimine giriş. Ankara: Anı yayıncılık.

İnceoğlu, M. (1993). *Tutum algı iletişim*. Ankara: V yayınları.

Karaca, E. (2006). Öğretimde planlama ve değerlendirme dersine yönelik bir tutum ölçeği geliştirme. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16, 213-230.

Kocabaş, A. (1997). Temel eğitim II. Kademe öğrencileri için müziğe ilişkin tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 141-145.

İlkokul 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması

Leech, N. L., Barrett, K. C., & Morgan, G. A. (2005). *SPSS for intermediate statistics: Use and interpretation*. Mahwah, N.J: Lawrence Erlbaum.

MEB (2005). *İlköğretim sosyal bilgiler dersi 4 ve 5. Sınıf öğretim programı*.

Öztürk, C. (1998). İlköğretim 4-5. Sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumu. IV. Ulusal sınıf öğretmenliği sempozyumu. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 15-16 Ekim 1998, Denizli.

Öztürk, C. (2007). *Sosyal bilgiler: Toplumsal yaşama disiplinler arası bir bakış*. Ed. C. Öztürk. Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi. Ankara: Pegem A yayıncılık.

Özmenteş, G. (2006). Müzik dersine yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *İlköğretim Online*, 5(1), 23-29.

Safran, M. (2008). *Sosyal bilgiler öğretimine bakış*. Ed. B. Tay&A. Öcal. Özel öğretim yöntemleriyle sosyal bilgiler öğretimi. Ankara: Pegem A yayıncılık.

Senemoğlu, N. (2002). *Gelişim, öğrenme ve öğretim*. Ankara: Gazi Kitabevi.

Sever, R. (2015). *Sosyal bilgiler öğretimine giriş*. Ed. R. Sever. Sosyal bilgiler öğretimi. Ankara: Nobel yayıncılık.

Tavşancıl, E. (2010). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Tufan, E., ve Güdek, B. (2008). Piyano dersi tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *GÜ Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 75-90.

Turanlı, N., Karakaş Türker, N., ve Keçeli, V. (2008). Matematik alan derslerine yönelik tutum ölçeği geliştirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34, 254-262.

Yaşar, Ş., ve Anagün Ş. (2008). İlköğretim beşinci sınıf fen ve teknoloji dersi tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 223-236.

Yılmaz, K., ve Tepebaş, F. (2011). İlköğretim düzeyinde sosyal bilgiler eğitiminde karşılaşılan sorunlar: Mesleğine yeni başlayan sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(2), 157-177.

Yılmaz, K. ve Şeker, M. (tarihsiz). İlköğretim öğrencilerinin sosyal bilgilere karşı tutumlarının incelenmesi. http://fbd.aydin.edu.tr/makaleler/ciltysayiy/kaya_y%C4%B1lmaz.pdf adresinden 05.09.2015 tarihinde erişilmiştir.

Yılmaz, A., ve Demir, S. B. (2014). Ortaokul Öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine ve sosyal bilgiler öğretmenine karşı tutumları ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or turkic*, 9(2), 1705-1718.